

Brexit: opatrenia EÚ na ochranu občanov a firiem pred dopadmi tvrdého brexitu

Odchod Spojeného kráľovstva z EÚ bez dohody môže mať veľmi negatívne dopady na občanov i podniky. EÚ preto prijala viacero opatrení, ktoré majú zmierniť prípadný tvrdý brexit.

Európska únia dlhodobo zdôrazňuje, že uprednostňuje usporiadaný brexit. Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie by obom stranám umožnila naďalej spolupracovať v rôznych oblastiach. Dolná komora britského parlamentu však vyrokovanú dohodu už dvakrát odmietla, a tak stále hrozí tvrdý brexit. Preto EÚ prijala viacero opatrení, ktoré zmiernia dopady prípadného odchodu Britov bez dohody.

Tieto opatrenia sa však nevyrovnajú výhodám, ktoré prináša členstvo v Únii. Ide len o dočasné a často jednostranné kroky. U niektorých je potrebná spolupráca Británie. Dlhodobé riešenia budú závisieť na výsledkoch rokovaní medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom.

Prinášame vám prehľad opatrení, ktoré EÚ pripravila pre prípad tvrdého brexitu.

Letecká doprava

Britské letecké spoločnosti budú môcť lietať do krajín EÚ za predpokladu, že Európske aerolínie budú mať povolené lietať do Spojeného kráľovstva.

Železničná doprava

Platnosť železničných bezpečnostných štandardov by mala byť predĺžená tak, aby bolo zachované [vlakové spojenie medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom](#) za predpokladu, že Londýn učiní tak isto.

Cestná doprava

[Spoločnosti nákladnej prepravy a autobusové spoločnosti](#) budú môcť poskytovať [prepravné služby](#) medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ za predpokladu, že Spojené kráľovstvo umožní rovnaký prístup pre európske firmy.

Sociálne zabezpečenie

Európski občania žijúci v spojenom kráľovstve a Briti v EÚ budú mať také isté [dávky sociálneho zabezpečenia](#), ako pred výstupom z EÚ.

Erasmus+

[Študenti a učitelia](#) budú môcť dokončiť svoje prebiehajúce študijné programy v rámci [Erasmus plus](#), či už ide o Britov v EÚ alebo občanov EÚ v Spojenom kráľovstve.

Mierový proces v Severnom Írsku

Mierové programy v Severnom Írsku, ktoré podporujú umiernenie oboch strán po uzatvorení Veľkopiatkovej dohody, by mali byť financované aspoň do roku 2020.

Obrana

Európskym firmám bude aj naďalej umožnené predávať do Británie [tovar pre civilinú a armádne účely](#).

Rybolov

V prípade, že Británia bude súhlasiť s plne recipročným prístupom, by rybári mohli ľahko získať povolenie k [rybolovu](#). Kvóty by platili až do konca platnosti tohto opatrenia, čiže do konca roku 2019.

Ak Londýn nebude s týmito podmienkami súhlasiť, európske spoločnosti, ktoré by nemohli ďalej loviť v britských vodách, by mali mať nárok na odškodnenie z Európskeho námorného a rybárskeho fondu.

Kde nebudú platiť žiadne výnimky?

V mnohých oblastiach však nebudú zavedené žiadne špeciálne opatrenia, ktoré by nahradili existujúce vzťahy so Spojeným kráľovstvom. To by mohlo viesť k dodatočným nákladom a nadbytočnej administratíve. V takýchto prípadoch je najlepšie sa obrátiť na príslušné slovenské orgány, ktoré by mali poskytnúť detailné informácie.

Vodičské preukazy

Vodičské preukazy vydané členskými štátmi EÚ sú automaticky uznávané ostatnými členskými štátmi. Hneď ako Spojené kráľovstvo vystúpi z EÚ, držiteľia britských vodičákov o túto výhodu v Únii prídu. Takisto aj občania EÚ sa budú musieť obrátiť na britské úrady so žiadosťou o uznanie ich vodičských preukazov. Riešením môže byť vlastníctvo medzinárodného vodičského preukazu, ktorý platí v Británii i celej EÚ.

Domáce zvieratá

Európsky pas pre domáce zvieratá prestane v Británii platiť. Pri cestovaní do alebo zo Spojeného kráľovstva bude chovateľ čakať viac papierovania.

Zdravotná starostlivosť

Podľa pravidiel EÚ majú ľudia prístup k zdravotnej starostlivosti počas dočasného pobytu v inom členskom štáte EÚ. Umožňuje im to európsky preukaz zdravotného poistenia. Tieto pravidlá sa už nebudú vzťahovať na Spojené kráľovstvo. Občania EÚ cestujúci do Spojeného kráľovstva a Briti, ktorí sa chystajú navštíviť krajiny EÚ, by si preto mali overiť, či ich zdravotné poistenie kryje náklady na lekárske ošetrovanie v zahraničí. Ak nie, mali by zvážiť uzatvorenie súkromného cestovného poistenia.

Ďalšie informácie o zmenách v cestovaní do alebo zo Spojeného kráľovstva nájdete na [webových stránkach Európskej komisie](#).

Aká je úloha Európskeho parlamentu

Všetky spomenuté opatrenia, podobne ako aj dohodu o brexite a budúcich vzťahoch, musí schváliť Európsky parlament.

Ďalšie kroky

Žiadne z týchto dočasných opatrení nemôže nahradiť plnohodnotnú dohodu. Potom, ako Spojené kráľovstvo opustí EÚ, sa budú obe strany zaoberať svojimi budúcimi vzťahmi a môžu uzavrieť ďalšie dohody. Tie by tak zaistili, že budú môcť i naďalej spolupracovať v rozličných oblastiach od obchodu až po bezpečnosť, migráciu či obranu. Politická deklarácia, ktorá je súčasťou dohody o vystúpení Británie načrtáva všeobecný rámec, ako by tieto vzťahy mohli vyzeráť.

Ďalšie informácie

[Brexit: Európska komisia realizuje vo vybraných oblastiach krízový akčný plán pre vystúpenie bez dohody \(19.12.2018\)](#)

[Otázky a odpovede o brexite bez dohody](#)

[Pripravenosť na brexit](#)